

คุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาศาखाพาณิชย์กรรรมที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ ในจังหวัดหนองคาย

The Preferable Characteristics of Commercial Vocational Graduates of Entrepreneurs in Nong Khai Province

พีรพล ไทยทอง¹, สุริยะ หาญพิชัย²

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ²วิทยาลัย เทคโนโลยีศรีเชียงใหม่

E-mail address: Peerapol_teacher@hotmail.com

ABSTRACT

The purposes of this research were to study preferable characteristics of commercial vocational graduates of entrepreneurs in Nong Khai province. By using integrated research. The sample group of this research included 150 entrepreneurs in Nong Khai province and 15 employers of graduates. The research results were found that demand of entrepreneurs towards preferable qualification of vocational graduates the results were found that the most valuable aspect was morality and ethics followed by knowledge, analytical skills, communication, technology skills and intellectual skills respectively and the lowest average was interpersonal relationship and responsibility. The guidelines for development of vocational graduates were as follows: (1) the personality, dressing assertive behavior of graduates should be improved. (2) the improved was new knowledge and how to apply. (3) the improved was creative thinking. (4) the interpersonal relationship and responsibility, team working and adaptation should be improved. (5) the improved was use of various necessary computer programs for working.

Keywords: Preferable Characteristics of Vocational Graduates; Commercial Vocational Graduates

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาศาखाพาณิชย์กรรรมที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคาย โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคาย จำนวน 150 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า ความความต้องการของผู้ประกอบการต่อคุณสมบัติของบัณฑิตอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ ด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านความรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ด้านทักษะทางปัญญา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ

รับผิดชอบ แนวทางการพัฒนาบัณฑิตอาชีวศึกษา คือ (1) พัฒนาบุคลิกภาพของบัณฑิต การแต่งกาย ความกล้าในการแสดงออก (2) พัฒนาความรู้ใหม่ๆ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (3) พัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ กล้าแสดงความคิดเห็น (4) พัฒนาการทำงานเป็นทีม การปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน (5) พัฒนาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการทำงาน

คำสำคัญ: คุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์; บัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรม

บทนำ

การพัฒนาประเทศด้านการพัฒนาคนให้มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มั่นคงและสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาสุขภาพและศักยภาพ เกิดการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง รู้จักสิทธิหน้าที่ มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคมและภาคเอกชน ให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศมากขึ้น ดังนั้นการผลิตบัณฑิตเข้าสู่แหล่งงานนั้น นอกจากมีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการแล้ว จะต้องมีความรู้คุณธรรม จริยธรรม และสามารถช่วยชี้นำสังคมให้จรรโลงรักษา ค่านิยม วัฒนธรรมที่ดีงามของสังคมไทย การพัฒนาหลักสูตรจึงให้ความสำคัญกับการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถสูง ในการบริหารงานภาครัฐที่มีการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ เพื่อนำองค์ความรู้ไปใช้แก้ปัญหาการบริหารงานภาครัฐและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นในมิติต่างๆ ได้แบบองค์รวม เน้นการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ คุณธรรม ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล มีความสามารถในการวิจัยที่จะนำไปใช้ในการ

แสวงหาองค์ความรู้ใหม่ การแก้ปัญหาต่างๆ ในองค์กรได้เป็นอย่างดี รวมทั้งหลักสูตรมีกลุ่มวิชาชีพที่หลากหลาย ได้แก่ นโยบายสาธารณะ การบริหารภาครัฐ การบริหารท้องถิ่น โดยแต่ละกลุ่มวิชาชีพเป้าหมายและความโดดเด่นเฉพาะ อันเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียน ที่สามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ นอกจากนี้การเรียนการสอนเน้นการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และกรณีศึกษาจากหน่วยปฏิบัติงานจริง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (สมชาติ กิจยรรยง, 2548)

สภาวะโลกปัจจุบันของเรานั้นอยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นโลกแห่งการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพของทรัพยากรบุคคลให้มีความรู้ความสามารถเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด โดยเชื่อว่าการศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศนั้นจะสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับการพัฒนาประเทศ ทั้งยังเป็นการสร้างความสมดุลให้มีความกลมกลืน

ของการพัฒนาในด้านต่างๆ ให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งระบบ การศึกษาปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้บุคคลได้รับการ การศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อ พัฒนาศักยภาพของตนเอง อาชีพและสังคม จาก การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทำให้เห็นถึง ความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาสายวิชาชีพ มากยิ่งขึ้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2542) นอกจากนี้สถิติของกระทรวงแรงงาน ได้ระบุชัดถึง ความต้องการแรงงานของภาคเอกชนโดยเฉพาะ ความต้องการแรงงานในระดับ ปวช.-ปวส. พาณิช ยกรรม และระดับ ปวช.-ปวส. ช่างอุตสาหกรรม ที่ ผ่านมาอย่างชัดชัดให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา สายอาชีพเพิ่มขึ้น และเพื่อเป็นการตอบสนองความ ต้องการของสังคมและตลาดแรงงานในปัจจุบัน ทำให้กระทรวงศึกษาธิการเล็งเห็นถึงความสำคัญของการ จัดการเรียนการสอนสายวิชาชีพจึงได้มีการ จัดการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) ซึ่งภาครัฐบาลได้เปิดโอกาสให้ ภาคเอกชนที่มีความสามารถและความพร้อมใน ด้านต่างๆ เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์อาคารสถานที่ และบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเข้ามา ดำเนินการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอน สายวิชาชีพ เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ให้กับนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่มีความสนใจที่จะ เข้าศึกษาต่อสายวิชาชีพเพิ่มขึ้น เนื่องจากรัฐบาลมี ขีดความสามารถอย่างจำกัดในการจัดกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอนสายวิชาชีพ (สำนักงาน ปลัดกระทรวงแรงงาน, 2549) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขีดความสามารถเกี่ยวกับเรื่องของปริมาณการ

เปิดรับนักเรียน นักศึกษาและผู้ที่มีความสนใจที่จะ เข้าศึกษาต่อสายวิชาชีพในสถานศึกษาที่เป็นของ รัฐบาล ซึ่งแต่ละปีมีนักเรียน นักศึกษาเป็นจำนวน มากที่มีความประสงค์จะศึกษาต่อ นอกจากนี้ยังมี ข้อจำกัดอื่นๆ อีกหลายประการด้วยกัน อาทิ ข้อจำกัดเกี่ยวกับเรื่องของบริเวณ อาคารสถานที่ และค่าใช้จ่ายที่จะนำมาใช้บริหารจัดการ สถานศึกษา เป็นต้น จากสาเหตุดังกล่าวทำให้ รัฐบาลได้เปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีบทบาทใน การจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนการสอนสาย วิชาชีพเพิ่มมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการผลิตบุคลากร ออ ก มา ส น อ ง ต อ บ ค ว า ม ต อ ง ก า ร ข อ ง ภาคอุตสาหกรรมได้ไม่เพียงพอ จึงทำให้เอกชนเข้า มาช่วยจัดการศึกษาในด้านอาชีวศึกษามากขึ้น เพื่อ รองรับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง ของตลาดแรงงานในปัจจุบัน จังหวัดหนองคายเป็น จังหวัดหนึ่งที่มีการส่งเสริมการค้าขายระหว่าง ประเทศ และมีแรงงานเข้ามาทำงานทั้งคนไทยและ ต่างประเทศเป็นจำนวนมาก จึงทำให้เกิดการ กระตุ้นความสนใจในการประกอบอาชีพพาณิชย กรรมและบริการกันมากขึ้นรวมทั้งยังสนับสนุนให้ นักเรียนมีปัจจัยทางด้านคุณภาพของโรงเรียน สิ่ง อำนวยความสะดวกต่างๆ แนวทางการจัดการเรียน การสอนสิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นผลต่อการ ตัดสินใจในการเลือกสถานศึกษาที่เหมาะสมตรงกับ คุณสมบัติของผู้เรียนสูงสุด ผลกระทบทาง เศรษฐกิจนั้น กระทบโดยตรงต่อสถานศึกษาเอกชน โดยเฉพาะอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งรายได้หลักของ โรงเรียนมาจากค่าธรรมเนียมการเรียนของผู้ปกครองฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองสิ่งที่มี

อิทธิพลต่อการเลือกเรียนต่อของผู้เรียน เพราะฉะนั้นคุณภาพของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเลือกโรงเรียนของเด็กและผู้ปกครอง ถ้าผู้ปกครองให้ความนิยมเชื่อมั่นในคุณภาพมาตรฐาน ก็จะส่งบุตรหลานเข้าศึกษาเพิ่มมากขึ้น ปัจจัยที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการเลือกสถานศึกษาของผู้ปกครอง คือ ความคาดหวังเกี่ยวกับอรรถประโยชน์ของสถานศึกษา ที่บุตรต้องการเข้าเรียน ทั้งนี้สถานศึกษาเอกชนจึงต้องปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพผลิตนักศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการพัฒนาระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานศึกษาแต่ละแห่งต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการใหม่ เพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้น เพื่อให้ทันกับกระแสของสังคมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลได้มุ่งให้การศึกษานั้นให้ผู้เรียนสามารถที่จะนำความรู้หรือทักษะที่เรียนมาไปใช้ดำเนินชีวิตหรือประกอบกิจการงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นการเรียนสายวิชาชีพจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการศึกษาที่เปิดโอกาสให้กับผู้เรียนที่มีความสนใจ และมีความถนัดเฉพาะด้านได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ เพื่อที่จะนำวิชาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับนั้นออกไปใช้ในการประกอบอาชีพในภายภาคหน้า (สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา, 2557)

ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จึงมุ่งศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคาย ซึ่งสามารถนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการพิจารณาในการพัฒนาการเรียนการสอน อาจารย์การจัดการเรียน การวัดและการประเมินผล สภาพแวดล้อม อาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

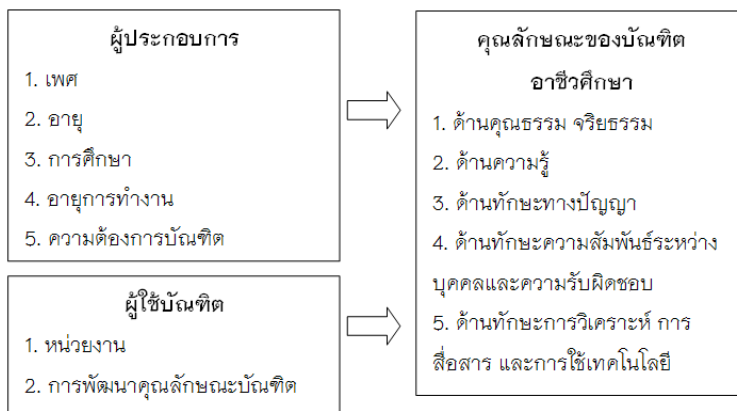
ขอบเขตการศึกษาวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ มุ่งศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคาย
2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ประกอบด้วย 1) ผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคาย จำนวน 150 คน และ 2) ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 15 คน
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคาย เพื่อเป็นข้อมูลแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้กรอบคุณลักษณะของบัณฑิตตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

4. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการศึกษารวบรวมและจัดเก็บข้อมูลคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคาย ระหว่าง มกราคม 2560 – พฤษภาคม 2560

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษา คุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ ในจังหวัดหนองคาย โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสานเพื่อวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน เป็นกรอบในการดำเนินการวิจัย โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคายโดยการวิจัยแบบผสมผสาน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม และใช้การสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษามีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการ ระดับ

ผู้บริหารในหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในจังหวัดหนองคายจำนวน 150 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) คุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี โดยแบ่งระดับออกเป็น 5 ระดับ และ 3) ข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอน คือ

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน จากผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคายตามเวลาที่กำหนด ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำมาประมวลผล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) และข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

คะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง ฟังประสงค์มากที่สุด

คะแนน 3.41 – 4.20 หมายถึง ฟังประสงค์ระดับมาก

คะแนน 2.61 – 3.40 หมายถึง ฟังประสงค์ระดับปานกลาง

คะแนน 1.81 – 2.60 หมายถึง ฟังประสงค์ระดับน้อย

คะแนน 1.00 – 1.80 หมายถึง ฟังประสงค์ระดับน้อยที่สุด

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ใช้บัณฑิตอาชีวศึกษาในจังหวัดหนองคาย จำนวน 15 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวแทนผู้ใช้บัณฑิตอาชีวศึกษาในจังหวัดหนองคาย จำนวน 15 คน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) การพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี 3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตอาชีวศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล (collecting data) โดยการสัมภาษณ์ผู้ใช้ข้อมูลสำคัญ จากตัวแทนผู้ใช้บัณฑิตอาชีวศึกษาในจังหวัดหนองคาย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการประมวลผลข้อมูล ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า จากนั้นทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และวิเคราะห์ความสอดคล้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แล้วเขียนรายงานการวิจัยเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ในการวิจัย คุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคาย โดยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

จากการศึกษาเชิงปริมาณ โดยรวบรวม ข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม พบว่า ข้อมูลทั่วไป ของผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 150 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 ส่วนใหญ่มีอายุ 31 – 40 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 58.70 ส่วนใหญ่เป็นศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ส่วนใหญ่มีอายุการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 61.30 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความต้องการบัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรม จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 68.20 รองลงมาคือ ยังไม่แน่ใจ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีพนักงานอยู่แล้ว จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00

จากการศึกษาพบว่า ความความต้องการของผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ภาพรวม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.215) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.285) รองลงมาคือ ด้านความรู้ ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.280) รองลงมาอีกคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 4.35$, S.D. = 0.287) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.209) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.289)

เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ข้อที่มีค่า

มากที่สุดคือ ความประพฤติสุภาพเรียบร้อย อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ รับผิดชอบต่อผู้อื่น ข้อที่มีค่ามากที่สุดด้านความรู้คือ รู้กฎระเบียบ ข้อกำหนดทางเทคนิค/วิชาชีพ/ในการทำงาน ข้อที่มีค่ามากที่สุดด้านทักษะทางปัญญาคือ มีทักษะการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์ และความคิดสร้างสรรค์ ข้อที่มีค่ามากที่สุดด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คือ ความเป็นผู้นำและ ผู้ตามที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ข้อที่มีค่ามากที่สุดด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีคือ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ และคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

จากการศึกษาเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 15 คน พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมที่พึงประสงค์ มีดังนี้คือ 1) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ควรพัฒนาบุคลิกภาพของบัณฑิต การแต่งกาย ความกล้าในการแสดงออก 2) ด้านความรู้ ควรพัฒนาความรู้ใหม่ๆ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 3) ด้านทักษะทางปัญญา ควรพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ กล้าแสดงความคิดเห็น 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ควรพัฒนาการทำงานเป็นทีม การปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี ควรพัฒนาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการทำงาน เพื่อให้บัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมสามารถปฏิบัติงาน

ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานในยุคปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในจังหวัดหนองคาย มีประเด็นสำคัญที่ต้องนำมาอภิปรายดังนี้

ความความต้องการของผู้ประกอบการต่อคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์ภาพรวม พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้านที่มีค่ามากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม รองลงมาคือ ด้านความรู้ ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี ด้านทักษะทางปัญญา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ สอดคล้องกับ จงจิตต์ ฤทธิรงค์ และรีนา ต๊ะดี (2558) ได้สรุปไว้ว่า ความต้องการแรงงานฝีมือในอุตสาหกรรมส่วนมากเป็นแรงงานที่อยู่ในระดับปฏิบัติงานที่จำเป็นต้องมีความรู้และทักษะที่เฉพาะเจาะจงกับลักษณะงาน กลุ่มผู้ที่ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเป็นแรงงานกลุ่มที่อุตสาหกรรมมีความต้องการเป็นอย่างมาก เพราะบุคลากรกลุ่มนี้มีประสบการณ์จากการฝึกงานและมีทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ตาม การผลิตแรงงานฝีมือยังไม่เพียงพอและมีแนวโน้มว่าจะขาดแคลนอันเนื่องมาจากค่านิยมที่ให้ค่าสำคัญกับปริญญาบัตรมากกว่าความสามารถและทักษะในการทำงาน

เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่ามากที่สุด ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรมคือ ความประพฤติสุภาพเรียบร้อย อ่อนน้อมถ่อมตน รู้จักกาลเทศะ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ข้อที่มีค่ามากที่สุดด้านความรู้คือ รู้กฎระเบียบ ข้อกำหนดทางเทคนิค/วิชาชีพ/ในการทำงาน ข้อที่มีค่ามากที่สุดด้านทักษะทางปัญญาคือ มีทักษะการปฏิบัติงาน มีวิสัยทัศน์ และความคิดสร้างสรรค์ ข้อที่มีค่ามากที่สุดด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ คือ ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ข้อที่มีค่ามากที่สุดด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีคือ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ และคัดเลือกข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในยุคปัจจุบันไม่เพียงแต่มีความรู้เท่านั้น แต่ควรต้องมีความรู้ของบัณฑิตตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิถี วรรณรัตน์ ภัททสิริภูวดล และ ชนิตา ศรีบุญเรือง (2559) ที่ได้ศึกษา คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการมีความต้องการบุคลากรเพื่อการแก้ไข พัฒนาปรับปรุง ในส่วนที่เกิดปัญหาขององค์กร เนื่องจากความต้องการของผู้ประกอบการที่ความต้องการให้องค์กรดำรงอยู่อย่างมั่นคงปลอดภัย มีชื่อเสียงและพัฒนาองค์กรให้เจริญรุ่งเรืองและตอบสนองสังคม มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหาและข้อโต้แย้งทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่มดังนี้ 1) การแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่

ที่เหมาะสมไปปฏิบัติได้ 2) สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันต้องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาของตนเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่นๆ 3) สามารถพิจารณาแสวงหาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือวิชาชีพโดยยอมรับข้อจำกัดของธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตน 4) มีส่วนร่วมในการติดตามพัฒนาการในศาสตร์ของตนให้ทันสมัยและเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจของตนอยู่เสมอ 5) มีจริยธรรมและความรับผิดชอบสูงทั้งในบริบททางวิชาการในวิชาชีพและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

จากการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตอาชีวศึกษาสาขาพาณิชยกรรมที่พึงประสงค์ มีดังนี้คือ 1) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ควรพัฒนาบุคลิกภาพของบัณฑิต การแต่งกาย ความกล้าในการแสดงออก 2) ด้านความรู้ ควรพัฒนาความรู้ใหม่ๆ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 3) ด้านทักษะทางปัญญา ควรพัฒนาความคิดเชิงสร้างสรรค์ กล้าแสดงความคิดเห็น 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ควรพัฒนาการทำงานเป็นทีม การปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงาน 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ควรพัฒนาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการทำงาน ซึ่งผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการแรงงานที่มี ความรู้ และทักษะในการทำงานที่ทันสมัย รวมทั้งคุณธรรมของแรงงานด้วยสอดคล้องกับ พกานต์ ตันติกรพรธรณ และศศิวิมล สุขบท (2557) ที่ได้ศึกษาพบว่า สถานประกอบการ

มีความต้องการผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ จำนวนมาก และต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีความรับผิดชอบสูง มีการปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี รักความก้าวหน้า ทำงานหนัก ทุ่มเท อดทน ขยัน มีความสม่ำเสมอในการหมั่นหาความรู้ ความเข้าใจในงาน สถานประกอบการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในลักษณะการรับนักศึกษาเข้าฝึกงาน และสถานประกอบการเกือบทุกแห่งได้มีการกำหนดนโยบายในการพัฒนาบุคลากรทุกฝ่ายงานเป็นแผนประจำปีอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานไว้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการสัมภาษณ์เพื่อพิจารณาแนวคิด ทศนคติ และสภาพจิตใจ และสอดคล้องกับ วิวรรณกร สวัสดิ์ (2556) ได้ศึกษาคุณลักษณะแรงงานมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกัน ได้แก่ ด้านจริยธรรมการปฏิบัติงาน ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้พื้นฐาน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม และด้านทักษะในการปฏิบัติงาน อีกทำนองประกอบที่เป็นที่ ต้องการ ของ สถานประกอบการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงาน ความเข้าใจในหน้าที่ของตน ความรู้และทักษะทางช่าง ความสนใจในด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ และทักษะด้านงานฝีมือ ดังนั้นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาของวิทยาลัยเทคโนโลยีศรีเชียงใหม่ให้มีประสิทธิภาพนั้น จึงต้องจัดการเรียนการสอนด้วยเนื้อหาสาระที่ทันสมัย ทันต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ ควบคู่ไปกับการพัฒนาบุคลิกภาพ คุณธรรม และความเพียรพยายามเพื่อให้แรงงานมีคุณลักษณะที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1.1 ผู้บริหารอาชีวศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ควรปรับหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการแรงงานในสังคมยุคปัจจุบันโดยเน้นการฝึกประสบการณ์ในสถานที่ทำงานจริง

1.2 สถานศึกษาอาชีวศึกษา ควรสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาบัณฑิตที่เหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ

1.3 สถานศึกษาอาชีวศึกษา ควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นคุณภาพ และมุ่งผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรนำเทคโนโลยีเข้าไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งต่อไป ควรมุ่งศึกษาการวิจัยและพัฒนาการบวนการเรียนการสอนเพื่อสร้างบัณฑิตอาชีวศึกษาที่มีความพร้อมในการทำงาน

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนอาชีวศึกษาที่สามารถดึงดูดใจให้นักเรียนสนใจเข้ามาศึกษา

เอกสารอ้างอิง

จงจิตต์ ฤทธิรงค์ และรีนา ต๊ะดี. (2558). *ข้อท้าทายในการผลิตแรงงานฝีมือไทยเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน*

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. ความหลากหลายทางประชากรและสังคมในประเทศไทย ณ ปี 2558, 129-147.

ฐิติกรณ์รัศมี ภัททสิริภูวดล และชนิดา ศรีบุญเรือง. (2559). *การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรคณะ*

รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ตามแนวทางกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). *การจัดและการบริหารอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีจำกัด.

พกานต์ ตันติกรพรรณ และศศิวิมล สุขบท. (2557). *คุณสมบัติของแรงงานที่สำเร็จการศึกษาจาก*

สถานศึกษาอาชีวะเอกชนเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเขตพื้นที่ภาคใต้ ประเทศไทย. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 7 23 มิถุนายน 2559 มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่.

วิวรรธน์กร สวัสดิ์. (2556). *กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาเพื่อผลิตแรงงานสาขาช่าง*

อุตสาหกรรมที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, 3(1): 148-156.

- สมชาติ กิจยรรยง. (2548). พัฒนาการ พัฒนาการ การบริหารงานบุคคลสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า กรู๊ป.
- สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน. (2549). รายงานแผนพัฒนากำลังคนของประเทศไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ. กรุงเทพฯ: กระทรวงแรงงาน.
- สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา. (2557). การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา.